

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo energetike
NAZIV PROPISA	Nacrt zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)? 	
<p>Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu planirano je donošenje Predloga Zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima, koji je trebao da bude usklađen sa Regulativom (EU) 347/2013 o smjernicama za transevropsku energetsku infrastrukturu. Riječ je o kontinuiranoj zakonskoj obavezi Crne Gore: u skladu sa Odlukom Savjeta ministara 2015/09/MC-EnC, Regulativa (EU) 347/2013 je ugrađena u Energetsku zajednicu i Crna Gora je imala zakonsku obavezu da transponuje i implementira Regulativu do 1. januara 2017. godine. Međutim, stupila je 2022. godine na snagu nova TEN-E Regulativa (EU) 2022/869 o smjernicama za transevropsku energetsku infrastrukturu kojom je ukinuta Regulativa (EU) 347/2013, pa se pojavila potreba za doradom postojećeg Nacrta predmetnog zakona. Naime, Regulativa (EU) 2022/869 prilagođena na nivou Energetske zajednice, kao i odluka o obavezi njenog transponovanja i implementacije, donijeta je na sastanku Savjeta ministara Energetske zajednice u decembru 2023. godine. Crna Gora ima zakonsku obavezu da transponuje i implementira Regulativu do 31. decembra 2024. godine.</p> <p>Predloženim zakonom treba da se riješi problem neefikasne realizacije prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata, koji su od posebnog značaja za Crnu Goru, ugovorne strane Energetske zajednice i članice Evropske unije, a koji se manifestuje u dugotrajnim i nepredvidivim postupcima izdavanja dozvola, nedostatku koordinacije između različitih državnih organa, nedovoljnoj transparentnosti postupaka i učešća javnosti, itd. Posebno treba istaći da će donošenjem ovog Zakona Crna Gora ispuniti svoju zakonsku obavezu iz Ugovora o Energetskoj zajednici i doprinijeti zatvaranju mjerila u procesu pristupanja EU.</p> <p>Uzroci problema proizilaze iz činjenice da važećim zakonima nije uređen način realizacije prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata, kao i da svaka država ima drugačiji pravni okvir koji reguliše ovakve projekte. Usvajanjem zakona i transponovanjem Regulative, koja je direktno primenljiva za države članice EU, postupak izdavanja dozvola za prekogranične energetske infrastrukturne projekte bio bi pokriven istim pravilima kao u državama članicama EU i drugim ugovornim stranama Energetske zajednice.</p> <p>Glavne posljedice problema su nepostojanje adekvatnih uslova za uspješnu i blagovremeno realizaciju prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata, što utiče na gubitak potencijalnih investicija, usporavanje ekonomskog razvoja, povećanje zavisnosti od uvoza energije, kao i odlaganje ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine.</p> <p>Zbog nepostojanja propisa i različitih pravnih okvira kojim se uređuje realizacija prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata, oštećena je država Crna Gora, ugovorne strane Energetske zajednice i članice Evropske unije. Takođe, oštećeni su i nosioci projekta, poput operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema i sl., zbog nepostojanja uslova za efikasnu realizaciju njihovih projekata.</p>	

Kako navedeni problemi ne bi u narednom periodu bili izraženi u još većoj mjeri, te shodno preuzetim obavezama Crne Gore u ispunjavanju završnih mjerila za pregovaračko poglavlje 21 – Trans-evropske mreže, neophodno je donijeti predloženi propis.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim propisom postiže se usklađivanje sa Regulativom (EU) 2022/869 o smjernicama za transevropsku energetska infrastrukturu inkorporiranu u Energetskoj zajednicu Odlukom Ministarskog savjeta 2023/02/MC-EnC od 14.12.2023. koja se primjenjuje na projekte od interesa za Energetsku zajednicu (između Crne Gore i Ugovornih strana Energetske zajednice), kao i pojedine odredbe Evropske Regulative (EU) 2022/869 primjenjive na projekte od zajedničkog interesa (između država članica EU i Crne Gore). Postiže se, takođe, i obezbjeđivanje odgovarajućih uslova za efikasnu realizaciju prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata.

Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine i Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Problemi se mogu riješiti i postavljeni ciljevi ispuniti isključivo donošenjem predloženog propisa, iz prethodno navedenih razloga. Takođe, potrebno je ponovo istaći da je donošenje ovog propisa pravna obaveza Crne Gore prema Ugovoru o osnivanju Energetske zajednice, te jedno od završnih mjerila za pregovaračko poglavlje 21 – Trans-evropske mreže.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Rješenja u propisu će imati višestruki pozitivni uticaj. Prvo, na državu zbog stvaranja boljih uslova za realizaciju energetskih infrastrukturnih projekata od posebnog značaja za Crnu Goru. Drugo, na nosioce projekta, odnosno investitore zbog mogućnosti da brže i efikasnije realizuju projekte – u istom vremenskom okviru i pod istim pravilima kao u državama članicama Evropske unije i ugovornim stranama Energetske zajednice. Treće, na jačanju energetske povezanosti Crne Gore sa susjednim državama i evropskim energetskim tržištem, čime će se olakšati realizacija zajedničkih energetskih projekata i doprinijeti postizanju ciljeva Energetske zajednice i Evropske unije u oblasti energetike. Takođe, usvajanje ovog zakona će osigurati usklađenost sa relevantnim propisima Evropske unije i Energetske zajednice, omogućiti lakši pristup sredstvima iz fondova Evropske unije (po prvi put CEF – Instrumentu za povezivanje Evrope) i učvrstiti poziciju Crne Gore kao pouzdanog partnera u regionu.

Primjena propisa može izazvati neznatne troškove za građane i privredu.

Donošenje propisa će uticati na jačanje energetske povezanosti i povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, što opravdava neznatne troškove koje će izazvati.

Propisom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija, posebno za nove energetske projekte kao što su skladišta, vodonik, integracija obnovljivih izvora energije itd.

Ovaj propis neće izazvati značajnija administrativna opterećenja i doprinijeće smanjenju postojećih biznis barijera, prije svega zbog činjenice da se postojeće procedure za izgradnju, ekološka pravila i sl. ne mijenjaju, već će se primjenjivati na jednostavniji i efikasniji način, uz koordinaciju nacionalnog nadležnog organa koji će biti jedina kontakt tačka za nosioce projekta uz podršku Ministarstva energetike.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju ovog propisa.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Konsultantsku pomoć za izradu ovog zakona obezbijedila je Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS), u okviru Programa „Knowledge for Reform Action in the Western Balkans Programme“ finansiranog od strane Kraljevine Norveške.

U Radnoj grupi na izradi Nacrta Zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima učestvovali su predstavnici Regulatorne agencije za energetiku i energetskih subjekata koji su potencijalni nosioci projekata čija će se realizacija urediti ovim zakonom, kao i predstavnici ostalih ministarstava.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju propisa.

